

izhaja vsak četrtek
za velja s poštno
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Delničniki katol. tiso-
bovnega društva do-
živajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 70 h.

Rokopis se ne vra-
tajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 47.

V Mariboru, dne 23. novembra 1899.

Tečaj XXXIII.

Narodna vzgoja v ljudski šoli.

Slovenski narod ima na svojem praporu zapisano geslo: Vse za vero, dom, cesarja. In ni redostajalo časov, da se je to geslo, ki ima narodu v vsem služiti kot vodilo, pretresavalo, češ, da se nekoliko izpremeni oziroma nadomesti z drugim, ali dozdej se je še vsikdar spoznalo za najbolje, za edino pravo, od katerega narod ne sme se oddaljiti niti za las, če hoče biti srečen. Potemtakem se ima tudi vzgoja naše dece vršiti po tem geslu, če nočemo biti trinogi in lažnjivci, ki svoji deci in svojemu zarodu to pridržujemo, kar sami zase spoznamo za najbolje. Torej se ima tudi naša deca doma in v šoli vzgajati versko, t. j. v nas Slovenceh pač katoliško, nadalje slovensko narodno in avstrijsko patrijotično. O verski in patrijotični vzgoji danes ne maramo govoriti, smo že in še bomo; danes le par besedic, tudi ne izcrpne razprave, o vzgoji k narodni zavednosti in ljubezni v ljudski šoli. Ne pa radi tega, kakor da bi se bila ta stran v šoli doslej čisto nič ne gojila, ne; pač pa radi tega, ker se — odkritosrčnim nam je biti — v obče za njo stori premalo. Dobro vemo, da mnogi učitelji svojo rodoljubno dolžnost vrlo izpolnjujejo, a zraven teh jih je mnogo, ki jim srce živo bije za narod, a svojo prelepo narodno teorijo v šoli vse premalo prakticirajo, kakor da bi narodna dolžnost bila s tem storjena, če se na narodno geslo pristane in deci gorkim srcem pripoveduje o starih Slovanih in o sv. Cirilu in Metodu; pa tudi taki se nahajajo, namreč med rodoljubi, ki smat-

rajo narodno vzgojo dece za slepo strast, ali za političen čin, kateremu se v šoli ne sme dajati prostora. Na učitelje, ki slovenskega rodoljuba nimajo, bodisi da jih ta sveti plamen nikdar ni ogreval ali da je ugasnil, se ne oziramo, kajti nemškutarjem se govori zastoj. Mimogrede še tudi opomnimo, da ta članček ni v nobeni zvezi z onimi, ki smo je zadnji čas pisali na adresu učiteljev.

Narodne vzgoje je treba. Dandanes živimo v dobi, katero vlada narodna ideja; vse se zbira okoli prapora narodnega. To je dejstvo, ki ga Slovenci ne moremo izpremeniti; pripravljalo se je skoz stoletja in sodeležni so ga vsi prosvetni narodi. Človeštvo se po tej ideji družuje v narodne skupine, oziroma gravitira proti narodnim središčem in vsak izmed narodov stremi, da si pribori v tem vrvenju varno mesto, in vsak se po vseh močeh jači, da priborjeno mesto zoper premoč sosednega naroda ubrani. Kakor med posameznimi stvarmi, najsi bodo rastline ali živali ali človek, opazujemo boj za obstanek, tako ga bijejo sedaj narodi med seboj, vsak za svoj obstanek, z ljutostjo, kakoršne zgodovina doslej ne pozna.

Čim manjši je narod, tem bolje se ima napeti, da ga drugi ne poderó in pohodijo. Nam Slovincem, ki nas je razmerno malo, ne sme nobena žrtev biti pretežka, mi imamo napeti vse žile in žilice do zadnje, mi imamo poiskati vsako sredstvo, da se narod jači, in se ga tudi v vsem ognjem posluževati. Narodna ideja, narodna ljubezen mora v vsakem posameznem kakor v narodni celoti plamteti,

liki velik severni žar, ki vesoljni svet mogočno obseva daleč na okrog. In nas vse, kar nas narod šteje, mora prošinjati ta silni žar, vse dol do zadnjega, najmlajšega.

Ali ta narodni duh ne nastane v deci sam od sebe, gojiti se mora, otrok se ima v takem smislu vzgajati, da ga kedaj napolnjuje trajna dejanska narodna navdušenost. Ljubav do naroda je čustvo, in vsako čustvo se ima začeti rano in intenzivno gojiti, če naj je trajno in močno. Samo včasih otroku povedati, ti si Slovenec, in to še bolje v lastno zabavo, kakor se prerado godi, to ni nič, to je v smislu narodne vzgoje brez vrednosti. Kako stori pameten vzgojitelj, da mu bode otrok kedaj v resnici pobožen? Že rano in pogosto mu pripoveduje o ljubem Bogu, že rano mu sklepa ročice in mu govori iz pobožnega, vročega srca molitvico, pri vsaki priliki, ki jo nudi kak primer, ga opozori na božjo ljubezen, vsegamogočnost itd., modro neti v njem ljubezen do molitve, božje hiše in do vsega, kar je božjega itd. Skratka, vzgojitelj začne rano takoj ko otrok jame spoznavati in se zavedati, in njegov namen vse dejanje prešinja, se pozna na vsakem koraku, on otroku takorekoč ustvari ozračje, v kojem mora postati pobožen.

Na učitelje meri danes naša beseda, in sicer na tiste, ki, kakor smo že rekli, o šoli premalo vzgajajo v narodnem duhu. Brez premisleka naj začno v tem oziru delati, kolikor je mogoče. Šolska doba je čas za to, in tudi nič se naj ne bojé, da zaženejo otroka v propast strasti. Ljubav do naroda je čednost in ne izključuje, da se ljubijo tudi drugi

Listek.

Črtice o Burih.

Ob sedanji južno-afriški vojski se celi svet močno zanima za Bure. Buri so sicer mal narod, toda zavoljo svojih lepih lastnostij v polni meri zaslužijo pozornost in zanimanje pa tudi spoštovanje drugih narodov.

Po veri so kalvinci, kakor njihovi bratje na Nizozemskem. Pa dasi današnji protestantje malo cenijo vero, so vendar Buri izvenredno pobožni in verni, tako, da lahko osramotijo mnoge današnje katoličane, ki se odlikujejo s svojo mlačnostjo, da, brezbožnostjo. Le škoda, da ti Buri še niso katoličani. Ko se je pričela vojska, je rekel 75letni predsednik transvalske države, Pavel Krüger: «Vojskujmo se za pravico. Bog je na naši strani. V njega zaupamo, da bo pomagal pravici do zmage!» Tako je govoril ne katoličan, nego krivoverec. Kako pa je govoril katoličan Benedek, poveljnik avstrijske armade na Češkem l. 1866? Ko se je imel pred bitko v Kraljičinem Gradcu podeliti papežev blagoslov vojakom, se je Benedek bogokletno norčeval rekši: «Le glejte, da Bog ne bo na nobeni strani» (da bo nevtralen), «za drugo bom poskrbel jaz sam.» Tudi ni dopustil, da bi se

vojakom podelil navadni blagoslov, češ, da jim to zmanjšuje samozavest. Za to bogokletno ravnanje pa je prišla strašna kazen. Benedek je izgubil bitko, čez 13.000 avstrijskih vojakov je ostalo mrtvih na bojišču.

Kdor v Boga zaupa, ga Bog ne zapusti. Pred dvema leti so začeli Italijani vojsko v Afriki z abesinskim cesarjem Menelikom. Šli so v boj v imenu ošabne in grabežljive italijanske narodnosti. Cesar Menelik pa je začel vojsko v imenu presvete Trojice in slavno je natolkel požrešne Lahe. Prav s tistimi topovi in puškami so bili tepeni Lahi, katere so 12 let prej podarili Meneliku. Tiste puške in topove pa so bili l. 1870 ugrabili sv. Očetu. Kako se Bog maščuje nad človeško ošabnostjo! Upajmo, da bo Bog pomagal tudi v vanj trdno zaupajočim vernim Burom do popolne zmage nad sebičnimi Angleži ter jih prej ko slej pripeljal v krilo sv. katoliške cerkve.

Gotovo bo zanimalo bralce «Slov. Gosp.» izvedeti, kako je kaj s katoliško vero v obeh burških državah, v državi Transval in v svobodni državi Oranje.

V svobodni državi Oranje obstoji od l. 1894 samostalen apostolski vikarijat, ki šteje 1 milijon prebivalcev, sedaj še-le 5600 katoličanov. Duhovniki so večinoma udje reda oblatov Marijinih; tudi delujejo tukaj šolski bratje, nazareške sestre in sestre sv. Družine,

katere vodijo v različnih mestih katoliške šole. Škof biva v angleškem mestu Kimberley, katero sedaj najhujše oblegajo Buri.

V Transvalu obstoji samostalna apostolska prefektura še-le od 15. marca 1899. Katoličanov je v tej državi 6200. Prvi misijonar v tej deželi je bil oče Houdevanger, ki je prišel leta 1868 v Transval. Takrat ni smel tamkaj brati sv. maše in je moral zapustiti v 12 urah državo, toda leto pozneje je po posredovanju enega izmed transvalskih okrajnih poglavarjev, ki je bil veren katoličan, prišel zopet nazaj. Od tistega časa katoliška stvar lepo napreduje v tej državi. Po večjih mestih obstojé katoliške redovne šole, pa tudi kat. duhovnikov tamkaj ne manjka. Usmiljene sestre, ki oskrbujejo bolnike so pri vseh prebivalcih zelo priljubljene. Država sicer ne podpira katoliških šol, pa jih tudi ne zatira, kakor to delajo marsikje v Evropi celo katoliške države. Katoliška vera še torej ima v teh krajih lepo bodočnost.

V angleški deželi Natal, kjer leži mesto Ladysmith, ki ga ravnokar oblegajo Buri, živi sedaj 10.800 katoličanov. V tej deželi je znani samostan trapistov, Mariahill, v katerem je živel tudi naš rojak slovenski trapist o. Emanuel Drevenšek, ki pa že počiva v južno-afriški zemlji.

narodi. Ali med ljubeznijo do lastne matere in do drugih mater sme in mora biti razlika. Če se ljubezen do svojega naroda goji krščansko, ni se bati, da bi postala strast, in tudi narod sme biti zadovoljen, gotovo se bode po njej ojačil, kolikor mu je sploh mogoče.

Neposredno in posredno z ukom naj vzgaja učitelj svojo deco k narodnosti. O vsakem času, pri vsaki priliki, z besedo in z vzgledom mu naj neti sveti zubelj narodne ljubezni, tudi on naj v šoli skrbi za vzduh, v kojem otrok ne more postati drugačen, kakor do najgloblje globine srca trajno in zanesljivo dejanski rodoljuben.

Ne da bi Nemce sploh hoteli posnemati; gorje nam, če to storimo; ali kakor nobenega človeka ni, ki bi bilo na njem vse slabo, tako ga tudi ni takšnega naroda, na katerem bi se ne dalo nič posnemati. Slovenski učitelji, ali vam je znano, da nemški tovariši pošlah že dolgo intenzivno gojijo narodnostni čut? V tem je smete posnemati, a ne le smete, ampak z vso močjo naše duše vas prosimo, da jih posnemate.

Vedno nam še zvenijo v ušesih besede, ki smo je slišali pred kakim mesecem, in s katerimi je nemška učiteljica opomnila deklico: «Kaj takega nemško dekletu ne stori; ali te ni sram?» Da, da, intenzivne narodne vzgoje po ljudskih šolah je nam Slovencem neobhodno treba.

K pričetku stoletnice rojstva Slomškovega.

Dne 26. novembra t. j. prihodnjo nedeljo se prične 100. leto rojstva nepozabnega kneza in škofa Slomškega. Rojen je bil namreč 26. novembra 1800 v Ponkvi. Med raznimi stoletnicami, ki smo jih dosedaj obhajali Slovenci in še jih bomo v proslavo mož posebno zaslužnih za naš narod je gotovo stoletnica Slomškova najznamenitejša. Zakaj? Poleg apostolskih bratov sv. Cirila in Metoda gotovo nikdo ni toliko storil za slovenski narod v cerkvenem in v narodnem oziru, kakor je storil knez in škof Slomšek. Zato v polni meri zasluži, da se proslava stoletnice njegovega rojstva izvrši povsod po Slovenskem in kjer Slovenci živé, kar najslovesnejše, najveličastnejše, to pa še posebno na južnem Štajarskem in Koroškem, kjer je Slomšek deloval v raznih duhovskih službah od kapelana do škofa.

Ali se je že kaj storilo za dostojno proslavo te stoletnice? Nekaj že, toda vse premalo, Slomšek zasluži več. Kje se je že kak pripravljalni odbor v ta namen sestavil?

Poleg vernosti diči Bure tudi izvenredna hrabrost. Posebno se odlikujejo kot nedosežni strelci. Bur pa puška sta dva nerazdružljiva pojma. Že kot petletni dečki se vadijo v streljanju. S 16. letom je po državnem zakonu vsak mladi Bur že zavezan iti v vojsko. Zgodi se pa tudi, da celo 10-letni dečki gredo zraven v vojsko. Sedaj jim rabijo puške najnovejše iznajdbe. Vsak Bur je oborožen. V boju ostanejo Buri čisto hladnokrvni, borijo se pa hrabro kot Levi. Strahú ne poznajo, zato pa so si pridobili že marsikatero zmago nad Angleži pa tudi nad prvotnimi prebivalci.

Nek častnik, ki biva v Transvalu, piše sledeče: «Govoril sem enkrat z dvema starima Buroma o zmagonosni bitki pri Bronkhorstspruitu, ki se je vršila za časa vojske z Angleži l. 1880, katere sta se ta dva Bura udeležila. Vojskovalo se je takrat 150 Burov proti 600 angleškim vojakom. Kljub tej veliki premoči Angležev, ki so bili nenadoma napadeni in so v začetku boja bili čisto zmočeni, so Buri vendar čisto mirni ostali v svojih naravnih skrivališčih ter so na rudeč-barvane angleške vojake, ki so jih lahko od daleč videli, streljali, kakor na kakem streljišču. Najprej so pomerili na angleške častnike, ki so pod njihovimi kroglijami padali kot muhe. Saj ni čuda, ko so Buri tako izborni strelci, ki pri svojih domačih vajah v daljavi 400 do

Nikjer! Pač jeden že več let obstoji in to je Slomšekov odsek pri «Zvezi učitelj. društev». In duhovniki in ljudstvo? Dosedaj še nismo ničesar slišali. Duhovniki so že dobili v roke Slomškove pridige osnovane, toda ljudstvo naše dobi knjigo o Slomšku, ki jo izdá družba sv. Mohorja za prihodnje leto iz dobroznanega peresa profesorja dr. A. Medveda, za jedno celo leto prepozno.

Kar se je zamudilo, naj se popravi takoj, dokler še je čas. Slomškega so dolžni slaviti duhovniki kot najslavnejšega slov. škofa, učitelji kot prvega slovenskega vzgojeslovca, in ves narod slovenski kot najznamenitejšega svojih buditeljev in dobrotnikov, posebej pa še kot prezaslužnega pisatelja v duhovnih in posvetnih strokah.

Zato se naj tekom te stoletnice priredi v vsaki slovenski župniji posebna Slomškova slavnost, na katere naj izbrani govorniki razložijo ljudstvu veliki pomen te stoletnice, pa mu tudi pokažejo, kaj je bil Slomšek za narod in ga spomnijo naj s pomočjo krasnih njegovih nauk, ki še imajo dandanes isti pomen kot pred 40 in 50 leti. Na to že sedaj opozarjamo vsa naša narodna društva, posebno še na kmetih. Proslava Slomškove stoletnice bodi vseslovenska, splošna.

Slomšek je ustanovitelj naše družbe sv. Mohorja. Njegovo življenje izda družba za svoje ude prihodnje leto. Bodi skrb itak že marljivih družbenih poverjenikov, da pride ta zlata knjiga v tem večjem številu med narod. Poverjeniki in vsi drugi rodoljubi, le sedaj že na delo, da bo družba vsepovsod še napredovala, ali vsaj ne nazadovala in da bo štela ob koncu stoletnice ustanovitelja — 80.000 udov!

Sploh pa skrbimo v tem znamenitem letu še prav posebno za pravi krščanski napredek na vseh straneh v verskem, narodnem, političnem in gospodarskem oziru. Če bomo storili vse, da ostane naš rod še v bodoče tako zvesto vdan sv. veri in katoliški cerkvi, če bomo delali vsi stanovi složno v bratski krščanski ljubezni za narodov pravi napredek, potem bomo dostojno slavili Slomšekov spomin: tako bomo delali v njegovem duhu!

Državni zbor.

Ministerstvo Clary vmira.

Danes 17. novembra se govori med poslanci, da se je ministerski predsednik grof Clary odpovedal svoji službi. Cesar je poklical Javorskega in dr. Katreina, da se ž njima pogovarja, kaj mu je storiti. Zakaj se

vmika ministerstvo po tako kratkem, komaj enomesečnem obstanku? Vzrok se vganje prav lahko. Cesar je poklical na krmilo ministra Clary-ja, da se izvedejo volitve v delegacije, o katerih smo zadnjič govorili, ker bi levičarji bili s svojim ropotanjem zabranili te volitve, ako bi še obstale v veljavi jezikovne naredbe. Da so se te delegacije izvolile, bilo je treba prelivati veliko človeške krvi. Tu se vidi, kako neokretna je ustava za Avstro-Ogersko. Zraven tega pa silijo še druge razmere Claryja k odstopu. Komisija za nadzorstvo državnega dolga je imela te dni dvakrat sejo, pa je v obeh sejah sklenila, da se dovoli ne temu ministerstvu, vzeti iz državnih blagajnic zlata za blizu 52 milj. gld. Kaj pa hoče vlada početi, če nima denarja? Gotovo je tudi, da večina državnega zbora ne dovoli tej vladi, da bi smela pobirati davke, kakor vlada zahteva, skozi 4 mesece prihodnjega leta, temveč k večjemu za 1 mesec. Kdo pa bo Claryjev naslednik? Po celem svetu je navada, da se iz večine državnega zbora zbere ministerstvo. Ali bo večina našega državnega zbora hotela prevzeti pri sedajšnjih razmerah vlado, je veliko vprašanje. Najbrž sledi zopet novo uradniško ministerstvo, ktero pa mora biti pokorno desnici, če hoče vladati dalje časa.

Kvotna deputacija.

Avstrijski zbor kvotne deputacije se na Dunaju ni mogel porazumeti z ogersko deputacijo. Ogrji so sicer privolili, da hočejo plačevati k skupnim potrebsčinam 33 ali celo 34%. Toda avstrijska deputacija ni zadovoljna s temi odstotki. Zato so jo Ogrji pobrisali zopet domu, ob enem pa povabili avstrijske delegate, naj pridejo za njimi v Budimpešto, da se tamkaj dogovori končajo. Ogrji so res modri politiki. Kar se njim ni posrečilo na Dunaju, to bodo brez dvoma dosegli v svoji domovini.

Dogodki na Moravskem.

Med Čehi vre še neprestano. Čehi ne morejo tega pozabiti, da se njim je vzelo betvo pravice, ktero so dosegli po večletnem naporu. O tej stvari se je do 16. novembra pletla obravnava v državnem zboru. Ministri so slišali bridke besede. Od Čehov sta govorila dr. Šileny in Horica, a tudi Poljak Kozlovski je grozil vladi. Vladi res ne preostaja nič drugega, kakor da se vmakne. Izvolil se bo odsek 36 udov, ki ima preiskati vse te dogodke na Českem in Moravskem ter poročati o svojem poizvedovanju državnemu zboru.

600 korakov pri desetih streljih vsaj šestkrat zadenejo v nastavljene steklenice.

Ona Bura, s katerima sem govoril, sta med bitko ležala za nekim velikim mravljinjakom, katerih je bilo dosti na bojišču. Kmalu eden njiju zapazi v daljavi kakih 600 korakov visokega angleškega častnika in ga pokaže tovarišu. Ta pa je že pritisnil puško k licu, toda tovariš mu zabrani strel: «Naj ga vstrelim jaz» mu reče, ker je prvi videl Angleža. Oni pa tega ni hotel dovoliti. Nazadnje sta srečkala. Eden vzame robec in naredi na koncu gumb in robec podrži tovarišu. V nadaljnih 2 sekundah je Anglež (bil je polkovnik) že ležal na hrbtu s krogljivo v glavi.

Bitka ni trajala četrt ure in padlo je 300 angleških vojakov, med njimi so bili vsi častniki. Drugi pa so pokazali belo zastavo znamenje, da se udajo sovražniku. Od Burov je bil le eden lahko ranjen.»

Od 16. do 60. leta so vsi Buri podvrženi vojni dolžnosti. Država Transval ima 16 okrajev. Ti so vsi v brzozjavni zvezi z glavnim mestom Pretorijo. Če pride sovražnik, hiti brzozjavno povelje na vse kraje in v 2—3 urah so Buri že na konjih in patrolizirajo po deželi in se posvetujejo o vojski. V mirnih časih so kmetovalci; redne armade, kakor jo imamo mi, nimajo Buri. Kadar zapazijo sovražnika, ga s kakega skrivnega

kraja nenadoma napadejo. Njihova zvitost, naglost in odločnost združena z občudovanja vredno hrabrostjo jim je pridobila že marsikako zmago in ž njo neodvisnost njihove domovine. (Konec prih.)

Ko bi ubogala. . . .

(Črtica. Spisal Vek. Potočnik.)
(Konc.)

Sveti večer!

Debel sneg se je lesketal v motnih luninih žarkih po hribih, na polju, na drevesih. Bril je oster veter.

Iz zvonika šentjakobske cerkvice se je slišalo, ubrano, mило pritrkavanje zvonov.

V klancu pod kočo Gabernikove vdove se je gibala neka postava; velika njena senca je padala daleč tja proti sumi.

«Še ne spijo;» je vzdihnila ona postava ter strmela proti nizki koči.

Kolena so se ji šibila.

Vsa je trepetala.

Stisnila je krčevito nekaj k svojim prsim ter hotela naprej.

«Ne morem. . . .»

Iz prsij se ji je izvil dolg, obupen vzdih.

Vseda se je na velik hrastov štor, ki je štrlel iz debelega snega, povescila je glavo. . . . Pozabila je, da jo mrazi; postajalo ji je gorko, vroče, tako prijetno vroče. Lotéval se jo je

Kolek časnikov in koledarjev.

V seji 17. novembra se je sklenilo soglasno, da se ta kolek odpravi. Čehi so v imenu desnice izjavili, da glasujejo za odpravo tega koleka le radi tega, ker trdno pričakujejo, da se z novim letom odpravi tudi mitnina.

Socialno-politični odsek.

Ta odsek, ki šteje 36 udov, se ima pečati poglavito z delavskimi vprašanji na pr. o nedeljskem počitku, o zavarovanju delavcev na starost itd. Načelnik temu odseku, v kterega sta izmed Slovencev izvoljena Krek in Žičkar, je baron Dipauli.

Proti poslancu Schneiderju.

Zadnjič smo povedali, da je poslanec Schneider na podlagi židovskih knjig in spisov, ktere je prinesel saboj v zbornico, dokazal, da Judi potrebujejo krščanske krvi za obhajanje svojih praznikov. Zato kolejo kristjane ter njim spuščajo kri. Te besede Šneiderjeve so pa hudo spekle vse žide, kteri so v državni zbornici. Leti so se pretečeni četrtak 16. novembra zvijali in branili, da bi na laž postavili trditve Šneiderjeve. A se njim ni posrečilo. Če tudi ni to verski nauk pri Judih, da morajo človeške krvi primešati svojemu velikonočnemu kruhu, jih vendar mnogo veruje, da^o je to potrebno. V seji 17. novembra je poslanec Šneider zopet prinesel saboj v zbornico židovske knjige, ter jih pokazal zbornici rekoč: «Nisem govoril neresnice; vse je zapisano v židovskih bukvah, kar sem trdil.»

Dopisi.

Iz Št. Jurija ob juž. žel. Pretečeno nedeljo po večernicah je imela naša kmetijska zadruga v prostorih deške šole podučno zborovanje, ki bode za nadaljno združno delovanje v Št. Juriju in okolici važnega pomena. — Zbralo se je veliko število kmetkega ljudstva iz domače, kakor tudi iz sosednjih župnij okoli dobro znanega organizatorja slovenskih kmetov, g. Ivana Kača. Zadržni načelnik, g. Pisanec je otvoril zborovanje ter pristrčno pozdravil v tako ogromnem številu došle kmete, zlasti pa vrlega g. Kača, ki je potem v jedrnatem govoru navduševal zbrane kmete za medsebojno združno delo. Med drugim je rekel, da si moramo kmetje sami pomagati z združenimi močmi. Ne smemo se zanašati na druge, ne na državo, ne na deželo, ker tudi država nam ne more v vsem

pomagati, saj je sama zadolžena. Kmet se mora sam dvigniti, sam si mora najprej pomagati, potem ga bodo radi podpirali tudi drugi, potem bo mu prišla na pomoč tudi država. V ta namen pa so potrebne kmetijske zadruge, ki zbirajo in družijo kmete zoper mogočnega nasprotnika, zoper kapital. Skupno naj se kmetijski pidelki prodajajo, skupno naj se potrebno nakupuje, ker tako ostane kmetu dobiček. Skrbeti moramo, da si kmalu postavimo združno skladišče, kjer bomo shranjevali svoje pridelke, dokler jih ne prodamo po najugodnejši ceni. — Če pa bode kmet boljše prodal svoje pridelke, bode pač tudi skrbel za to, da mu njegovo zemljišče več obrodi ter prinaša več dobička. Država naj pošilja ljudstvu učiteljev, ki ga učé, kako se umno in pravilno obdeluje polje in redi živina. Mnogo se lahko pomaga tudi z umetnimi gnojili, da se dobi več krme in potem več mleka, ki se lahko porabi v združnih mlekarnicah. Omenil je g. govornik, kako pridno že deluje mlekarna zadruga v Št. Juriju ob Taboru. Vse to pa se da doseči le z zjedinjenimi močmi. Na zjedinjene kmete se bo morala ozirati tudi vlada. Kakor trgovcem in obrtnikom bode morala dati tudi kmetom kmetijske kamore, posebno zastopstvo, kjer se bo delalo v blagor kmetov. Tam bo kmet lahko odločno zahteval, kar mu gré. Zahtevati moramo nadalje kmetijskih in gospodarskih in strokovnih šol; delati moramo za skupno zavarovanje kmetov, poslov in dninarjev onemoglost in nezgodo. Če bomo vsi skupaj zavarovani, pride nam vsako zavarovanje veliko ceneje in dobiček ostane doma, v žepih zavarovancev. Pomagajte si torej kmetje sami in Bog vam bo pomagal! Izbornemu govoru je sledilo dolgotrajno in živahno odobravanje.

V zaupanju na boljšo bodočnost so šli potem kmetje v gostoljubno hišo g. Černoška, kjer sta imela moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda isti dan svoje letno zborovanje. Tudi kmetje so namreč hoteli dati svoje denarne prispevke v blagor in korist učeči se mladini.

Sv. Trojica v Halozah. Naš vrli poslanec gosp. Žičkar, se je potrudil, dasi ima bore malo časa, sam k nam, da vidi našo bedo. V sredo, 15. t. m. je prehodil lep kos naših vinogradov, od Sv. Trojice do Leskovca. Rad bi bil prišel do Zavrča. Žal, da je že popoldne se moral odpeljati na Dunaj k sejam državnega zbora. Kar je na svoje oči videl, prepričalo ga je, da je tu beda skrajna, ter državna, izdatna pomoč nujna.

Kjer je prej prirastla najzlahnejša kap-

ljica, je sedaj gola puščava! O gospodu poslancu smo prepričani, da bode storil svojo dolžnost. Kličemo pa vse merodajne činitelje: občinske predstojnike, čč. gg. duhovnike, sl. okrajni zastop in c. kr. okrajno glavarstvo, da se na vso moč zavzamejo za nas, za obnovenje tukajšnjih vinogradov. Ako država ne bode pomagala, ostale bodo nekaj vinorodne Haloze puščava, a revno ljudstvo se bode moralo izseliti. Škoda bode državi, ki je odtod dobivala lepih davkov. Na to ni niti misliti, da bi si posestniki sami na novo zasadili gorice, ker druge posesti tukaj nimajo, kakor te opustošene vinograde — in pa dolgove. Ako hoče revež sebe in svoje preživiti, mora k drugemu, največ meščanu, na delo iti, a svoje gorice zapustiti. Tako ne pridemo naprej — iz sužnosti.

Očetovska skrb našega poslanca Žičkarja za našo revo pa nas je ganila in osrčila. Bog mu plačaj trude, trudom njegovim pa daj vspeha!

Sv. Benedikt v Slov. gorice. (Ustanovitev bralnega društva) pri Sv. Benediktu v Slov. gor. dne 19. t. m. se je obnesla nepričakovano sijajno. Prihitelo je ljudstva, zlasti kmetov, v tolikem številu, da so bile velike tri sobane Selakove vse prepolne. Vrli gornjeradgonski tamburaši in pevci pripeljali so se s slovensko trobojnico na treh velikih vozih; lepo število jih je bilo prihitelo od Sv. Trojice, posebno narodnih tržanov. Slavnost otvori predsednik osnovalnega odbora, domači kapelan, pristrčno pozdravljajoč od blizu in daleč došle goste ter predstavi g. dr. Pipuša iz Maribora. Komaj je govornik nehal, čuj, kako prijetni, ljubki pa vendar krepki glasovi! Kaj je to? Tega še nismo slišali! Po dvorani zavladala velika tihota, vse vleče na ušesa, vse se spenja na prste, da bi videli, odkod prihajajo ti nenavadni, mili glasovi. «Veš, to so radgonski tamburaši», zašepeče sosed sosedu na uho, «jaz sem jih že slišal v Gornji Radgoni». Vrli tamburaši so krepko udarili na milozvočne tamburice: «Naprej zastava Slave!» Kakor, da bi bilo ljudstvo elektrizovano, navdušilo se je hipoma za vrle tamburaše in za dobro stvar. Navdušenje pa še je vidno pomnožil požrtvovalni rodoljub dr. R. Pipuš s svojim izbornim govorom: o ljubezni do domovine in svojega naroda. Domovina nam mora biti ljuba in draga, ker nas je rodila in ker nas redi; tu je očetov dom; tu so dragi stariši, znanci in prijatelji; tu bomo počivali nekaj tudi mi. Za to našo domovino so darovali naši pradedje življenje in premoženje, zlasti za časa turških bojev. S

spanec, vzbujale so se ji sanje . . . Zdelo se je — ali res samo zdelo? — Ne, ne, bila je resnica, resnica — — —

Mati njena je jokala bridko, obupno; oči so ji okrvavele . . .

«Rezika, ne hodi!» je vzdihovala ter žalostno gledala, kako si pospravlja njena hči potrebne stvari v kovček.

«Ah, glejte Mlinarjevo Rozo, kaka je, kako je oblečena in še denarja je prinesla;» je ugovarjala Rezika.

«Dete, ubogaj me! Stara sem, pa vem, kako je tam . . .»

A, ona ni poslušala svoje stare, sive matere.

«Pri vsem, kar ti je drago in milo, te prosim, ostani! Dela je doma čez glavo in jaz sem onemogla — — Kesala se boš, kesala . . . Zmisli se boš, Rezika — — Ti ne veš, kaj je svet. Pusti ono Rozo, pusti vse, ki ti prigovarjajo in ubogaj mene — — Ti nisi za v mesto . . .»

Prizor za prizorom se je pojavljal v njeni duši. Zopet je videla mater, kako plaka, zopet je slišala njene obupne vzdihne, njene prošnje, zopet so ji zvene po ušesih materine besede: «Ubogaj me!»

«Ti ne poznaš ljudi v mestu, premlada si, neizkušena.» Tako ji je rekla; pa ni je ubogala.

Oseba na hrastovem štoru se je zganila, začudeno pogledala okoli sebe ter se počasi vzdignila.

«Kje sem? Ah, že se spominjam . . . Kaj imam tu, tu v roki? — — — Bog! — zdelo se mi je, da ravnokar odhajam v mesto od doma, od matere . . .»

Počasi se je gibala naprej, kolikor so ji dopuščali premrzli udi.

Luna je posijala v njen obraz; bil je blede, upaden, premrzal; težko bi bilo spoznati v njem obraz one živahne, šaljive Rezike, ki so jo gostje «pri zamorcu» tako radi skrivoma gledali in videli v svoji bližini.

«Resnica je — —;» je obupno vzkliknila. «Nesrečna, osramočena . . . In on — — on, Rudolf . . . Pustil me je, pustil.»

Ustnice so ji trepetale.

«Kako zvoné! — Ali meni? Ne, ne, Božični večer . . . Ah, Božični večer!»

Za hip se je spomnila onih časov, ko še ni vedela, da je svet mnogokrat hudo ben, onih časov, ko še ji je sijala iz očíj otroška nedolžnost.

Nedolžnost . . .

Proč!

Sreča . . .

Proč je!

Vstavila se je; njen obraz je dobival čudne poteze.

«In ti, črv! . . . Ti si mi na poti. Kaj mi je tebe treba? Idi k očetu! . . . Naj te redi, naj skrbi za te! . . .»

Polotil se je je grozen obup.

Zamahnila je zabojo, ki ga je imela v rokah, proti jarku — — —

Pa v hipu se je vzbudil v njej čut materinske ljubezni, roka ji je omahnila.

«Saj si tudi moje . . .» je šepetala s trepetajočim glasom.

— — — — —

«Rezika, ali ti je boljše?» je milo vprašala mati Gabernikova svojo blede, v postelji ležečo hčer.

Mlada bolnica se ni ganila; ležala je v nevarni vročici.

«Poglej me no! Ali me ne poznaš, Rezika?»

Trepalnice so se ji zganile.

«Ko bi ubogala . . .»

Zopet je ležala mirno, kakor mrtvec.

«Rezika, pa boš od zdaj ubogala; le ozdravi; saj nisem huda, že davno sem ti odpustila.»

Zlato materino srce!

«Hu-hu . . . In dete? Mo-morilka sem!»

«Živi, dete živi;» je mati veselo vzkliknila, ko je opazila, da se hči zaveda.

Osiveli Gabernikovici so se lesketale solze v očeh. Ko je odhajala hčerka — se ji je

ponosom mora vsakdo reči: «Jaz sem sin slovenske slavne domovine!» Enako ljubezen moramo imeti do svojega naroda in materne jezika. V njem smo začeli najpoprejši govoriti, peti in moliti, spoznavati Boga. Zlasti je Slovencev dolžnost slovenski jezik ljubiti, ker je slovenski jezik posvečen in poleg latinskega dovoljen za službo Božjo. S ponosom mora vsakateri Slovenec reči: «Jaz sem sin slovenske matere!» Glasna pohvala sledila je temu navdušenemu, poljudnemu in kar še posebno naglašamo, verski navdahnjenemu govoru. Naenkrat zadone močni in mogočni glasovi po dvorani, to so glasovi gornjeradgonskih pevcev in pevk. Prekrasno so zapeli: «Slovenec sem». Sedaj zopet nastopi domači kapelan. Natanko razloži namen in pomen bralnega društva, veliko korist branja dobrih knjig in časopisov ter dokazuje iz lastne izkušnje v Kozjem, koliko dobrega se doseže z bralnim društvom. Zatem še razloži društvena pravila in nasledek temu vsemu ni izostal: takoj se je oglasilo 80 udov. Predsednikom je izvoljen enoglasno domači kapelan, njegovim namestnikom pa veleposestnik Fr. Supe. Enoglasno so voljeni tudi ostali odborniki: Fr. Zmazek, župnik; Kralj Tomaž, Kramperger Gregor, Repolusk Franc, posestniki; Roškar Franc in Fekonja Fridek, kmečka sinova. Namestnikom so voljeni: Ornik Matija, posestnik in Kranar Franc, Caf Franc, Vrbnjak Franc, kmečki sinovi. Društvo je ustanovljeno. S krepkimi besedami navdušuje zatem predsednik ljudstvo, naj zvesto ostane svetemu geslu: vse za vero, dom, cesarja; naj marljivo prebira knjige in časnike, sad se kmalu prikaže. Zahvali se pristrčno vsem pričujočim za vdeležbo in zaupanje. Komaj konča, že zadonijo tamburice cesarsko pesem, vsi jo poslušajo stoje, nekateri glasno pojô in koncem se razlega mogočno po dvorani «Živio cesar, živeli Slovenci», zunaj pa gromovito doné velikanski topiči. Slavnost je končana. In sedaj se je razvila tako vesela in prijetna prosta zabava, da še Benedikt ni doživel enake. Tamburaše in pevce so obkolili, vse se je trlo okoli njih in oni so tako krepko udarjali na mile tamburice, da bi jih bili naši poslušali do belega dne.

Z ustanovitvijo bralnega društva pri Sv. Benediktu spopolnila se je dolga veriga bralnih društev ob nemško-ogerski meji. Od Št. Ilja do Ljutomera ima sedaj ob meji vsaka župnija mogočen branik: bralno društvo. In ravno zato je ustanovitev našega društva tolikega pomena, ker naša župnija leži na nemško-slovenski meji. Domačim župljanom vsa čast, gostom pa srčna zahvala!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Imenovanje.) Deželni sodnik in vodja sodišča v Ptujju dr. Jos. Fraidl je predstavljen v Maribor k okrožnemu sodišču. Praktikant dr. Herman Lorber je postal avskultant pri okrožnem sodišču v Mariboru.

(Doktorjem prava) je bil v soboto dne 18. t. m. promoviran v Gradcu naš rojak g. Milan Geršak, sin znanega rodoljubnega notarja dr. J. Geršaka v Ormožu.

zdelo, da ne bo dobro. In res — — In zdaj se pokori, tako grozno pokori... Ali jo naj proklinja, zaničuje? — — Njena hči je — — Mlada, neizkušena je prišla v mesto, zalezovali so jo, verovala je in — padla. Uboga hčerka, kako trpi in trpela bo, če okreva, do smrti za svoj greh, do — smrti....

Rezika se je zopet zganila in slišal se je obupen vzdih: «Ko bi ubogala...»

Smešničar.

A.: «Kaj je nevesta?»

B.: (premišlja nekaj časa): «Nevesta je gospa, ki še nima moža, pa že ve za njega!»

(Poverjenikom družbe sv. Mohorja!) Zelo se priporoča in veliko truda se prihrani, ako vsak poverjenik, ko naznani, da so došle Mohorjeve knjige, takoj ljudi opozori in prosi, da ko knjige prejmejo, plačajo zajedno tudi letnino za drugo leto. Sedaj še vsak lažje plača in še ima več denarja, kot ga bo imel sredi zime. Poverjeniki, ne pozabite na to!

(Požar.) V nedeljo 12. t. m. okolu polnoči so krčmarju Žilavcu v Rožičkem vrhu župnije Sv. Jurja ob Ščavnici zgoreli hlevi in škedenj, na hišnem hramu pa ostrešje. Bila je tam skoraj vsako nedeljo godba in ples, tudi omenjeno nedeljo, ko je gorelo; zdaj bo nekaj časa ples moral mirovati!

(Je Bog za vse ljudi ali ne?) Od Sv. Marjete pri Ptujju smo dobili s tem vprašanjem dopis, katerega pa smo, gotovo z dovoljenjem pošiljateljev, nekoliko popravili, posebno kar zadeva slovnico, tako da ga podajemo v tej obliki: Pretekkel je komaj teden, kar se je neslo neko jutro Presv. R. Telo k nekemu bolniku. Mnogo šolarjev je že bilo zbranih pred šolo in vsi so lepo pokleknili in molili. Šolarji pa pripovedujejo, da se je ena učiteljica na prostoru pred šolo skrila za drevo ter tam stala, dokler ni bil voz mimo, in sedaj nas otroci doma povprašujejo: «Oče, zakaj pa gospa ne pokleknejo?» «Katera pa so bili?» smo vprašali in otroci so odgovorili, da Pfajfarjeva. To smo slišali iz ust svojih otrok, kakor tudi od drugih ljudi, katerim so otroci isto pripovedovali. Zato pa vprašamo «Slov. Gosp.»: «Je Bog za vse ljudi ali ne?» ker ne pošiljamo svojih otrok zato v šolo, da bi videli tam take zglede. — Več starišev, ki pošiljajo svoje otroke v šolo k Sv. Marjeti pri Ptujju.

(Tiskovna svoboda.) Celjska «Domočina» je zadnji čas zaporedoma zaplenjena zavolj najnedolžnejših reči. A celjska «vahtarca» piše najostudneje o celjskih sodnikih, presoja njih sodniško delovanje na najrši način in vendar državni pravdnik je ne zapleni. Živela taka tiskovna svoboda.

(Iz Celja.) V osodepolni noči od 9. na 10. avgusta t. l. padel je, kakor znano, razun nekaterih drugih žrtev, tudi odvetniški solicator gosp. Bovha v pest živinsko podivjani celjski nemčurski druhalji, tako da je bil primoran braniti svoje življenje z orožjem. Tukajšno državno pravdnništvo obtožilo ga je na to zaradi težke telesne poškodbe. Pri senatni obravnavi okrožnega sodišča dne 16. t. m. bil pa je ta žrtva nemčurske zaslepljenosti popolnoma oproščen. Stvar se ni mogla drugače izteči in vsak nepristranski človek je to oprostitev že v naprej pričakoval. Le čuditi pa se je, kako je bilo spleh mogoče obdržati vsled trpinčenja bolanega gospoda Bovho brez najmanjše krivice dolga dva meseca v preiskovalnem zaporu. Kdo mu bode to povrnil!! Pri obravnavi dokazalo se je po premnogih pričah, da sta bila g. Bovha in njega 13-letna hčerka vračajoča se po noči iz Narodnega doma domu v skrajni smrtni nevarnosti, obdana od rjoveče, z gorjačami oborožene in udrihajoče fanatične druhalji. Kateri oče, vprašamo, bi v enakem položju ne vporabil zadnjega sredstva, da ohrani sebi in svojemu otroku življenje?! Oče, ki bi tega ne storil, — ne bi bil vreden tega imena! In vendar so stvari, ki tega ne pripoznajo: to je celjski mob in njegovo umazano glasilo, edina povzročiteljica vseh teh strašnih dogodkov. Sicer pa bodimo veseli, da je tokrat vkljub vsemu prizadevanju nasprotnikov pravica zmagala; nasproti pa so lahko veseli naši protivniki, da njim je za sedaj roka pravice prizanesla in naj lepo pametno — molčijo.

(Graško vseučilišče) nazaduje. Število dijakov se zmanjšuje. Vzrok temu je, ker se graški profesorji bolj bavijo s politiko nego pa z znanostjo. Slovanski dijaki pa tudi radi tega rajši pohajajo druga vseučilišča, ker na graškem vseučilišču vlada nasproti Slovanom velika nestrpnost nemških profesorjev in dijakov. Ko je bil zadnjič naš rojak dr. Geršek

proглаšen na graškem vseučilišču doktorjem prava, pozdravili so ga tovariši s krepkim živio. Ta nedolžni živio pa je nemške dijake tako razburil, da so jih na ulici hoteli nabiti. Seveda se Slovenci niso dali, a vendar se kaže tukaj velikanska nemška robotost.

(Iz Sevnice) se nam piše: Okrajni zastop je dne 19. t. m. zopet volil g. notarja Fr. Veršeca namestnikom okrajnega zastopa, ki prvokrat na odstvetovanje g. Vistarinja ni dobil najvišjega potrjenja. Gospod Vistarini je bil neizmerno hud, ko je videl, da je g. Veršec drugokrat izvoljen. Vsa jeza je zaman. Poskrbelo se bo, da bodo Slovenci ministerstvo obvestili natanko o g. Veršecu in tudi o Vistarinijevem postopanju, a potem ni več dvoma, da dobi g. Veršec najvišje potrjenje.

(Od Mure.) V Selnici se moramo Slovenci vedno vojskovati z našimi nasprotniki, isto se godi našim sosedom v Polički vasi. Nedavno sem govoril s poličkim Slovincem, ki mi je prav zanimive reči pravil o poličkem županu Reiningerju. Ta je 19. sept. t. l. sklical sejo, pri kateri bi se naj volil ud v krajni šolski svet jareninski. Ker se je bal, da bi ne prodril sam, je poklical k tej seji bivšega odbornika Jarca, kateri že 2 leti ni več posestnik v občini. In res je po tej nepostavni poti zmagal. Dne 15. nov. je zopet sklical občinsko sejo, h kateri pa ni bil poklican Jarc, ki itak že 2 leti ni več odbornik, nego namestnik Karol Plateis. Tako dela župan Reiniger. Sicer pa slišimo, da bo tudi prej ko slej njemu odzvonilo. Sosedje naši, Polički Slovenci, ne vdajmo se!

(Iz Orehove vesi pri Mariboru.) nam pišejo: Dne 9. t. m. smo imeli volitve za novi občinski odbor in naši «Nemci» v slovenski koči so vse moči napeli, grozno agitirali, vendar tudi naši možje so stali trdno in zmagali smo v vseh treh razredih. Le eden nasprotnik se nam je vrnil, in sicer zaradi tega, ker je par naših mlačnih mož od volitve izostal. Da bodo nasprotniki tako sramotno propali, o tem se jim gotovo niti sanjalo ni, kajti upali so popolno zmagati in že so imeli svojega župana, znanega mladega Grila izbranega. Po volitvi so potrli in kislih obrazov odlezli ter se hudo grozili, da bodo rekurirali in zadnja «Marburgerca» je klicala vse nemške modrijane in c. kr. glavarstvo, naj pomagajo. Ti učenjaki ne vedó, da jim ne more nihče pomagati, ker ni nihče vložil ugovora pri županstvu in tako se je 20. t. m. že volitev župana vršila in spet je skoraj soglasno (z 10 proti 2 glasovom) dosedanji župan g. Franc Pišek za župana izvoljen. To vam je najhujši strah vsem nemčurjem. Upamo, da bodo nasprotniki spoznali, da jim je pri nas za vselej odklenkalo! Naprej, zastava Slave!

(Iz ormoške okolice) se nam poroča, da je troje na Lahovščah stanujočih strarišev izročilo svojih otrok «nemški» šoli v Ljutomeru in ti so želarji Skuhala Franc, Cvetko Martin in Rajh Mihael. To je nad vse žalostno, da se dado stariši motiti po obljubi, da bodo njih otroci prejeli vse, kar treba, posebno pa potrebne jim obleke. Torej za par cunj prodajate svojo deco in jo izročite tujemu in nam vsem toli sovražnemu uplivu! — Pošteni Slovenci bodo s prstom kazali na vas, rekši: to je tudi eden tistih, ki hoče, da bodo njegovi otroci postajali sovražniki lastnega roda, svoje lastne zemlje, svojega lepega materinega jezika! Spametujte se in ne pošiljajte svojih otrok v to potujčevalnico. Če vam domača dvorazredna šola ne zadostuje, saj imate ljutomersko slovensko petrazredno Franc-Jožefa šolo na razpolago in po izstopu iz te dobre šole še lahko pohaja v tamošnje realke, kjer se poučuje večinoma po nemški. Pomnite, da «kdor samega sebe ne spoštuje, podlaga bo tujčevi peti.»

(Iz konjiškega okraja) nam poročajo: Na Martinovi veselici v Konjicah se je nabiralo tudi za šolo na Muti ter so blagi Slovenci darovali 40 kron. Pri tej priloznosti,

akoravno je bilo mnogo Slovencev, kakor g. Martin Kocbek c. kr. notar, gosp. dr. Rudolf, predsednik čitalnice, g. Martin Ermens, pevsko društvo in izbrano število blagih narodnjakov navzočih, so se vendar predrznili nekateri Posilincevi zapeti v drugi sobani «die Wacht am Rhein». Na gromoviti živijo g. dr. Rudolfa je umolnilo zdiranje nemčurčekov. Predrznost teh odpadlih Slovencev ali prisiljenih Teutoburžanov je večja kakor bi kdo mislil. Med zamorci se ne najdejo lahko take spakedrane ničlosti.

(Poročil) se je te dni v Sv. Lovrencu nad Mariborom, gosp. Josip Pajtler, učitelj v Vuzenici, z gospodično Zinko Podlesnikovo. Čestitamo!

(Iz sodne dvorane.) Pred porotniki okrožnega sodišča mariborskega je stal dne 20. novembra Anton Pessler iz Brebrovnika pri Ormožu, zatožen, da je ustrelil svojega očeta in ranil njegovo gospodinjjo. Porotniki so ga spoznali krivim in sodišče ga je obsodilo na 10 let težke ječe z enkratnim postom v mesecu. Pessler je ustrelil očeta, ker je ta pretrdo postopal pri iztirjevanju prevzittine nasproti svojemu sinu.

(Okrajni zastop slovenjebistriški) je imel zadnji teden sejo, ki je bila jako burna. Slovenska večina je predlagala, naj se uradniki okrajnega zastopa nastavijo stalno. Nemci so se temu upirali z vso silo, toda zaman. Slovenci so prodrli. V isti seji je odložil načelnik g. kanonik Hajšek čast načelnništva zastopu in bo odslej načeloval njega namestnik, Slovenec Hrstnik iz Polskave.

(Samovoljno postopanje celjskega okrajnega glavarstva.) Naprošeni smo, da našo novico s tem nadpisom v zadnji številki našega lista v toliko popolnimo: «Ako je prosil za podpis delavec-rudokop, ki hoče v vestfalske rudnike, oziral se je gospod glavar, ako je odbil podpis, gotovo na rudarsko-policijski ukaz, izdan v Dortmundu dne 5. jan. 1899, kateri zahteva, da navadni delavci znajo vsaj toliko govoriti nemški, da razumejo ukaze višjih, višji delavci pa morajo znati nemški v besedi in pisavi.»

(Pri Sv. Janžu na Dravskem polju) je letos vlč. g. župnik Simonič obhajal dvojni jubilej, namreč zlato sv. mašo in pa petindvajsetletnico župnikovanja. K izrednej slavnosti zlatomašnje so se nekoliko obljubili tudi mil. g. knezoškof dr. Napotnik. Vsled tega so vsi slavoloki dobili napise, ki merijo na prihod visokega gosta. Toda obisek zadržala je bolezen. Gospoda jubilanta sta za častnega občana izvolili obe občini tamošnje župnije, t. j. «Sv. Janž» in «Sv. Marjeta». To so torej oskrbeli po svojih zastopnikih možje. Njihove žene so poklonile dve veliki podobi: «Kristus» in «Marija, mati žalostnih», tudi razno pripravo pri službi Božji; bivši kapelan so v ime spoštovanja dali krasno štolo, učitelji lično knjigo evangeljsko, mladež oskrbela je vence in slavoloke. V cerkev je jubilanta spremljalo 260 opletelih deklet in obilno drugega ljudstva domačega in inostranskega. Ob zlatej maši je pridigal prečast. g. Bohinc, kanonik in stolni župnik iz Maribora, tisti gospod, ki je dne 15. novembra 1874 v cerkvi bil župljanom vlč. g. Simoniča predstavil kot «novega» župnika. Sedanjji jubilarij služboval je po sledečih krajih: Selnica (1850—54), Ljutomer (1855—56), Maribor (1856—61), Sv. Marjeta ob Pesnici (1862—63), Sv. Marjeta pri Ptujih (1863—67), Ormož (1868—69), župnik pri Sv. Ožvaldu ob Dravi 1869—74, odtod se je preselil k Sv. Janžu dne 15. novembra 1874. Krepkemu gospodu dal Bog še mnoga leta!

(Na Skomrah) pri Vitanji je pogorelo več poslopij blizo cerkve. Govori se, da bi bili mlatiči, ki so si na škednju svetili, vzrok nesreči.

(Kozje.) Občinski zastop našega trga je za častnega občana izvolil bivšega kapelana tukajšnjega, namreč č. g. Muršiča, ki sedaj kapelanuje pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

(O Wurmserju), novem predsedniku okrožnega sodišča celjskega piše nekdo «Slo-

venu» z Dunaja: «Ministri Clary, Körber in Kindinger so bili prav točno poučeni, kaj pomenja Wurmserjevo imenovanje za štajarske Slovence; vedeli so tudi, da Slovenec ne more imeti spoštovanja do moža, o katerem se govori, da živi v očitnem prešestvu.» Niti Wurmser, niti kdo drugi ni «Slovenčevim» trditvam oporekal!

(Duhovniške spremembe.) Župnijo v Dobrni je dobil č. g. Friderik Kukovič, kapelan pri Novi cerkvi. Župnijo Sv. Bolfank na Kogu je dobil č. g. Ivan Zdravec, kapelan pri Kapeli. Umril je dne 16. novembra č. g. Marko Štuhec, župnik v Stranicah, nenadoma od kapi zadet na kolodvoru Slov. Bistrice. Pokopan je bil v soboto v Črešnjevcu. N. v m. p.! Župnijo Stranice bo upravljal za nadalje č. g. Mat. Karba, župnik v Žrečah.

Iz drugih krajev.

(Živio Strossmayer!) Veliki jugoslovanski mecen vladika Jurij Strossmayer je praznoval te dni petdesetletnico svojega vladikovanja v Djakovem. V neomejeni udanosti se mu klanja ves slovanski svet! Jugoslovanski, češki in poljski državni poslanci so mu častitali telegrafično.

(Ministerstvo Thun na zatožni klopi.) Različne stranke izmed levičarjev so tožbo vložile proti poprejšnjemu ministerstvu, češ, da je prelomilo ustavo s tem, ker je napravilo več odlokov na podlagi znanega § 14. Tožniki: Hofman, Funke, Zeller in Schönerer so naštevili vse mogoče in nemogoče grehe, katere je napravilo Thunovo ministerstvo. Čeh dr. Dyk njim je včeraj kaj dobro odgovarjal: Teh grehov pa ne vidijo gospodje tožniki, katere so sami napravili. Brez vsakega paragrafa so l. 1873. vzeli deželnim zborom pravico, voliti poslance v državni zbor; brez postave so vedno zatirali Slovane. Thunova vlada je bila prisiljena, vladati s § 14, ker ste v zbornici delali nemir in zadržali vsak razgovor. Našteval je dr. Dyk iz zborničnih zapisnikov vse nepostavnosti, ko so mahali levičarji z nožem okrog sebe, metali tintnike po stolah, vrgli predsednika iz njegovega sedeža. Kako je mogla vlada drugače vladati, kakor z znanim paragrafom. 22. novembra so razni govorniki dalje tožili Thuna; a malokvo se briga za njihove besede. Le ko je Čeh Hořica našteval nasilstvo Nemcev na Češkem, Moravskem in v Šleziji, so ga razni poslanci poslušali. Po predlogu socialnega demokrata Bernerja se je glasovalo po imenih o tem, se li naj izvoli odsek 48 udov, ki ima preiskovati dozdevne nepostavnosti Thunovega ministerstva ali ne. Za zatožbo je glasovalo 123, proti 171 poslancev; predlog se je torej zavrgel. Nemški veleposestniki in Lahi so zbežali iz zbornice pred glasovanjem. Večina drži še skupaj.

(Koliko se pridelava v naši državi.) V naši državi se pridelava 109 milijonov hektolitrov pšenice in ječmena, 44 milijonov hl. rži, 38 milijonov hl. turšice, 67 milijonov hl. ovsa, 128 milijonov hl. krompirja, 65 milijonov hl. vina, 174 milijonov piva (samo Avstrijska brez Ogerske), 11 milijonov meterskih stotov železa in 311 milijonov met. stotov premoga. Konjev, oslov in mul se redi v naši državi 3,780.000, govede 15,830.000, ovc in koz 20,700.000 in svinj 9,500.000.

(Naša država) ima zemlje 676.648 štirjaskih kilometrov. Te zemlje je 39% njiv, 25% travnikov in pašnikov, 30% je gozda, 6% pa je nerodovitne zemlje. Naša država izvažava svojih pridelkov za 814 milijonov gl. uvažava pa jih za 714 milijonov goldinarjev.

(Tat — ustreljen.) Na Strojni je kmet Kosmač ukradel svojemu sosedu kravo in jo prodal v Velikovecu. Tatvino so zasledili in orožnik Ibovnik iz Pliberka je prišel, da tata zapre. Ta mu je med potjo izbežal in se pozneje vrnil k svoji hiši, kjer ga je zopet pričakoval orožnik. Ko je hotel Kosmač zopet uteči, je ustrelil orožnik dvakrat za njim in ga ranil tako hudo, da je v celovski bolnišnici, kamor so ga prepeljali, umrl.

(Avstrijska in Ogerska.) Deputaciji ste se vendar pogodili za stran deleža, kate-

rega naj plačujete Avstrija in Ogerska k skupnim državnim potrebščinam. Ogri bodo plačevali nekaj nad 34%, Avstrija torej namesto dozdajšnjih 70% okoli 66%. Je pa še to za nas preveč. Zato so se češki poslanci in pa slovenski g. Povše upirali temu, da bi Avstrija plačevala več kakor 65%. Levičarski poslanci v zvezi s poljskimi in nemškimi konservativnimi poslanci so pripomogli, da je bila večina avstrijske delegacije tako posteljiva:

(Cesar in poslanci.) Te dni je povabil presvitli cesar voditelje raznih strank državne zbornice k sebi, da jim naznani svoje nazore. — Izmed Slovencev je bil pozvan g. Povše. — Vsak poslanec je imel tamkaj priložnost, kroni naravnost naznaniti pritožbe svojega ljudstva. Toliko opravičenih pritožb, kakor jim imamo mi Slovenci na Štajarskem, Koroškem in Primorskem, nima zlahka kateri drugi narod. Slovenski poslanci bodo šli vedno ob strati Čehov, tako so sklenoli, ko jim je g. Povše razložil svoje zaslišanje pri cesarju.

Društvene zadeve.

(Pevsko in bralno društvo Maribor) vabi na «Miklavžev večer», katerega priredi s prijaznim sodelovanjem tamburaškega odseka dne 3. decembra 1899. »Narodnem domu.« — Pričetek točno ob 7. uri zvečer. — Vstopnina za ude 20 kr., za neude 40 kr. za osebo. Spored: 1. Tamburaška koračnica, svira tamburaški odsek. 2. «Veseli zbor», možki zbor. 2. «Nemški ne znajo.» Burka v enem dejanji. 4. «Nočni stražari», svira tamb. odsek. 5. «Savica», možki zbor. 6. Sijajen nastop Miklavža, angelov, mefista belcebuba, krampeža in drugih pošasti iz Hada. Obdarovanje otrok. 7. «Hrvaška polka», svira tamb. zbor. 8. «Popotnik», možki zbor. 9. «Garibaldi». Gluma v enem dejanji. 10. «Sretan imendan», svira tamb. zbor. 11. «Mornar», možki zbor. 12. Domača zabava.

(Bralno društvo na Frankolovem) priredi v nedeljo, dne 3. decembra t. l. po večernicah v šolski sobi društveno zborovanje, pri kojem bode govoril potovalni učitelj gsp. Ivan Belé o sadjarstvu in vinarstvu. Pobirala se bo tudi društenina, da si zamore društvo za novo leto naročiti potrebne časnike. K mnogobrojni udeležbi vabi tem potom predsednik.

(Slovanska čitalnica v Mariboru) je sklenila, prirejati na odru »Narodnega doma« v Mariboru po možnosti gledališke večere. Prva predstava bo v četrtek, 30. nov. in se bo vršila po tem-le vsporedu: Predigra: M. Smetana, Overtura k »Prodani nevesti«. Zbor iz »Prodane neveste«. Prolog. Medigra: St. Krehl, Slovenski plesi. Pokojni moj. Medigra: Ogrski plesi. 7. Gospoda Kodelja pridige izza gardin. Cene prostorov: V dvorani: sedež 1.—3. vrste po 60 kr.; 4.—10. vrste po 40 kr.; 11.—15. vrste po 30 kr. Na galeriji: sedež 20 kr.; vstopnina 10 kr. Začetek točno ob polu 8. zvečer.

(V Konjicah) bode prihodnjo nedeljo 26. t. m. po zboru tamošnjega kat. polit. društva, pri katerem govori učni prefekt g. Korošec o političnem položaju in potovalni učitelj gsp. Jelovšek o živinoreji, še «katol. delavsko podp. društvo za Konjice» zborovalo. Stari udje naj pripelajo več novih prijateljev tega društva k zborovanju.

(Kat. slov. politično in gospodarsko društvo s sedežem v Jarenini) priredi v nedeljo, dne 26. nov. ob 3. uri popoldne politični shod pri Sv. Marjeti ob Pesnici v prostorih g. Fr. Wrege s sledečim vsporedom: 1. Kako izboljšati žalostno gospodarsko stanje našega kmeta, govori veleposestnik Fr. Mlakar iz Hošnice pri Slov. Bistrici. 2. Naša politika, razlaga društveni predsednik. 3. O slovenski zavednosti. 4. Predlogi in nasveti. Kmetje domačini, kmetje sosedje, pridite vsi na ta shod! Zavedni rodoljubi, delujte za obilo udeležbo!

(Saleška čitalnica) v Šoštanjih, ima svoj redni občni zbor dne 26. novembra t. l. v

hotelu Avstrija ob 3. popoldne z navadnim vsprejdom, k kateremu vljudno vabi odbor.

(Pri Sv. Jederti nad Laškem) bo 26. t. m. domača veselica. Vspored: 1) Nagovor in sprejemanje udov v Čitalnico. 2) Lepa naša domovina. Preljubo veselje. 3) «Štruklji» šaljivi nastop. 4) Pesem slepca. Solo s spremljevanjem na citre. 5) «Ubožec» šaljivi nastop. 6) Copernija. Med točkami svira domača godba. Vstop prost. Začetek ob 4. uri pop.

(Vabilo) k šolski tomboli v Vaupotičevi gostilni v Ljutomeru, katero priredi učiteljstvo Granc Jožefove deške in dekliske šole v podporo ubožne šolske mladine v nedeljo dne 26. novembra 1899. Začetek ob 7. uri zvečer. Obračamo se do blagih prijateljev učeče se mladine z vljudno prošnjo da nas blagovolijo pri tem dobrodelnem podjetju podpirati s tem, da nam darujejo razne dobitke in da se tombole obilno vdeležijo.

Narodno-gospodarstvo.

Kmetijske razmere na Danskem.

(Iz „Wiener landw. Zeitung“ preložil T. Pušenjak.)

Danci so kmetijsko vprašanje, ki je še dandanes odprta rana skoraj v celi Evropi, rešili že v začetku tega stoletja. Čuditi se je le, da nobenemu naših ljudskih osrečevalcev, ki ob volitvah kmetom obetajo zlate gradove, ni na misel prišlo, da bi si ogledal razmere zunaj naših mejnikov. Danskemu kmetu ni prišla rešitev in sreča od vlade, kakor jo drugod še vedno pričakujejo, temveč kmečki stan se je povzdignil ondi po lastni moči in dosegel je s čudovito žilavostjo svoj zaželjeni smoter. Potovalec, ki se vozi z železnico po Danskem, opazi najprej dvoje: izvrstno stanje poljskih sadežev in obilico živine. Menjajo se njive s krasno ržjo, ječmenom, ovsom ter krompirjem s travniki in deteljšči, na katerih poslednjih dveh opazimo v rednih vrstah in presledkih na dolgih verigah privezano pasočo se govedo. Tje na polje drdra tudi voziček z mlečno posodo, ker krave kar na paši molzejo.

Povsod delajo s stroji in v prvem trenutku bi mislil človek, da je vsa zemlja na Danskem v rokah veleposestnikov, dokler se ne prepriča, ka je ravno nasprotno res. Veleposestvo, ki je še prevladovalo v prošlem stoletju, se je sedaj čisto skrčilo, ter zavzemajo njegovo mesto kmetijske zadruge.

S to izpremembo pa se je povzdignilo blagostanje v deželi tako, da je dandanes Danska za Angleško najbogatejša. Vsled izboljšanja kmečkega blagostanja pa je narastlo tudi število prebivalcev. Ko se ste spadali deželi Norveško in Schleswig-Holstein k Danski, je bilo vseh prebivalcev 2.400.000, od katerih je pripadalo le 900.000 samej Danskej. Norveško in vojvodini ste šle v teku časa v zgubo, ali naraščaj prebivalstva je bil tako velik, da šteje danes Danska sama 2.500.000 ljudi. Če pomislimo, da pripadate $\frac{2}{3}$ od teh kmečkemu stanu, moramo priznati, da ima ta stan važno ulogo v deželi, in to tudi po vsej pravici in resnici. Že pred sto leti! so se začele premembe na kmetih, a glavni prevrat je nastopil še le s časom, ko se je osnovala «Družba kmečkih prijateljev» (Bodevennernes Selskab). Bili so v ti družbi možje bistrih glav, ki so ob pravem času spoznali, da je duševna in gmotna oprostitev poljedelca najvažnejša naloga narodnega gospodarstva. S tem, da so dosegli za kmeta izboljšanje blagostanja, pri čem ur je seveda on sam pomagal v prvi vrsti, postal je sprejemljiv za duševno izobrazbo. Niso se potegovali za koristi posameznikov, temveč za koristi vseh skupaj. Med tem, ko se pri nas posamezni kmečki velikaši s kakim postranskim obrtom na pr. pekarijo, mesarijo, gostilno ali kramarijo bogatijo na stroške svojih sosedov ter pod krinko poštenega obrta vničujejo in pokupujejo mala posestva, delovalo se je na Danskem po vsej črti vzajemno; ne

«kmet proti kmetu» ampak «kmet s kmetom» bilo je geslo. Tako je dospel celi kmečki stan počasi, pa gotovo do prevlade, ki jo danes zavzema v deželi. Viden napredek je ojunail možje, ki so pošteno mislili na ljudsko blagostanje, da so korakali dalje po navedenem potu. Nihče drug nego škof in sloveč pesnik Nikolaj Grundtvig vzel je kmečko stvar v svoje roke, in njegovi neumorni delavnosti se je posrečilo, da so otvorili l. 1843. prvo «ljudsko visoko šolo» (Folkehojskelen). Danes jih šteje Danska 66 in zraven teh še 15 kmetijskih in vrtnarskih uzornih postaj. Pri tem velikem delu so sodelovali kmetje, kakor je bilo že omenjeno, pošteno in krepko. Veliko ovir je trebalo odstraniti, ki jih je tem podjetjem na pot valila kmetom nasprotna stranka. Še le v novejšem času podpira vlada ljudske visoke šole, ko so jo pač k temu prisilili mnogobrojni kmečki zastopniki v državnem zboru, ki neutrudno čuvajo pravice svojih stanovskih tovaršev.

Ljudska visoka šola je nekako vseučilišče za kmeta. Njen smoter je, razširjati med kmetovalci duševno izobrazbo, ne da bi jih odtegnila svojim stanovskim opravilom in koristim. Vsako leto sta dva tečaja; jeden traja skozi šest zimskih mesecev za mlade može, drugi po letu pa je za dekleta. Poučuje se veronauk, zgodovina, socialna veda, prirodopisje in kmetijstvo; v novejšem času poučujejo se še druge stroke, med drugim tudi tuji jeziki. Določene so tudi ure za telovadbo in sport. Učenci izdajajo «visokošolski časopis» ter prirejajo vsak teden razgovore o strokah, ki so se jih učili.

Nasledek temu je, da v nobeni danski kmečki hiši ne manjka političnega dnevnika, da pri mnogih izmed teh listov sodelujejo kmetje in slednjič, da so izvoljeni kmečki poslanci dobri in izurjeni govorniki v državnem zboru.

(Dalje prih.)

Politični shod v Št. Ilju v Slov. goricah.

(Konec.)

V združenju je naša gospodarska rešitev. Ustanovili si bomo zavarovalnice za živino, zoper točo, za starost. Teško je dandanes kmetu dobiti delavcev. Če pa imamo zavarovalnico za starost, bo vsak rad delal na kmetih, ko bo vedel, da je preskrbljen za starost. Ko bomo zemljo zboljšali in na vseh krajih napredovali, bo kruha dovolj doma, ki ni tako grenak kot tisti, ki si ga morajo ljudje služiti po rudokopih in tovarnah. Sedaj kmetje vsled revščine prodajajo posestva, potem si je pa bodo kupovali. Torej še nismo izgubljeni. Pridnosti, odločne volje je treba. Mi hočemo, pa bo!

Burno odobrovanje je sledilo temu govoru. Kmetom se je videlo, da jim je govornik govoril iz srca. Gospod Kač zna govoriti na srce našemu kmečkemu ljudstvu. Bog ga živi in ga nam ohrani še mnoga leta!

Drugi govornik je bil odvetnik dr. Ivan Glaser iz Maribora. V kratkem jedrnatem govoru nam je izpregovoril o naših državljskih pravicah, katerih najimenitnejša je volilna pravica. Cesar Jožef si je želel močne države, pa Nemci in njih jezik bi jo naj edino vladal. S tem svojim ukrepom pa je cesar zadel ob upor vseh nenemških narodov. Prej je vladal cesar sam z nekaterimi svetovalci, sčasoma je pa to postalo nemogoče. Ljudstvo je tudi želelo imeti besedo pri vladanju. Sedanja ustava od l. 1860. mu je zagotovila pravico sovladanja. To pravico pa najbolj izvršuje po raznih volitvah, kakor za državni in deželni zbor, za okrajne in občinske zastope. Mnogokje odločujejo se žal pri volitvah ljudje, ki imajo malo smisla za kmečko ljudstvo in njegove potrebe. Zato je važno za vsakega kmeta, da se zaveda svoje volilne pravice, in ob času volitev voli le može, ki so v verskem in narodnem oziru njegovega mišljenja ter mu hočejo pomagati tudi v gospodarskem oziru. Vsak državljan,

tudi kmet, ima pravico voliti; to ni le njegova imenitna pravica, nego tudi sveta dolžnost.

Kot tretji govornik je nastopil kapelan Gomilšek. V svojem govoru je dokazal, zakaj bi naj bili Slovenci ponosni na svoj narod. Nimamo vzroka sramovati se svojega naroda, ki ima toliko lepih čednostij. Poglavitne so zvestoba vladarju, hrabrost, pobožnost in izobraženost: 616 let že služijo Slovenci habsburškim vladarjem. Nikdar se niso vzdignili zoper vladarja. Njih podložniška zvestoba je neomadeževana. Sam sedanji cesar je rekel l. 1883. v Celju: Jaz vem, da tukaj stanujejo Slovenci in da se smem vsak čas zanašati na Slovence. In hrabrost Slovencev? Pokazali so jo v neštevilnih vojskah z Obri, Madžari, Nemci, Langobardi, Lahi in z Turki. Koliko so pretrpeli samo za časa turških navalov! Koliko tisoč Slovencev je pomrlo na bojiščih! Da še danes živijo kot narod, imajo zahvaliti hrabrost svojih prednikov. Hrabrost slovenska na raznih bojiščih je tudi pod sedanjim cesarjem dovolj poznana. Veren in pobožen je bil vselej narod slovenski, odkar je sprejel krščanstvo. Vera je bila, je dandanes in bo vedno najtrdnější temelj časnega in večnega obstanka Slovencev. Ako bi bili Slovenci zapustili svojo vero, že davno bi jih ne bilo. Zato so tisti, ki jim hočejo vzeti vero in ljubezen do sv. kat. cerkve, naj si bodo tudi rodom Slovenci, najhujši nasprotniki Slovencev. Izredno vernost našega naroda pozna tudi sv. oče, saj ga je ravno letos za to posebno odlikoval, ko mu je v osebi dr. Missia dal prvega slov. kardinala. Naposled je naš narod dovolj izobražen, da se ga nam ni treba sramovati. Koliko slov. knjig imamo! Že Mohorjeva družba z 78.000 udi je dovolj, da smo lahko ponosni na svoj narod.

Koliko imamo svetovno znanih imenitnih mož! Še Nemcem smo jih precej posodili, ki jih štejejo za svoje, pa so vendar bili rojeni Slovenci. Drugo leto bomo obhajali stoletnico rojstva dveh slavni Slovencev: največjega slov. škofa Slomškega in največjega slov. pesnika Prešerna. In naš jezik, kako olikan, kako lep je! Naroda, ki ima take lepe lastnosti, bi se naj sramovali? Žalibog Slovenci preslabo poznamo same sebe in našo slavno preteklost, premalo spoštujemo same sebe. Spoštujmo sebe najprej sami, potem nas bodo spoštovali tudi drugi!

Tudi ta govor so poslušalci navdušeno odobrvali. Potem so bile vsprejete soglasno resolucije: Proč od Gradca! za podržavljenje celjske policije, za versko šestletno šolo, za odpravo vinske klavzule; poslanci naj izposlušujejo več potovalnih učiteljev in naj se vpelje obvezno podučevanje za vsak kraj; istotako naj poslanci izposlušujejo pravičen jezikovni zakon za vso Avstrijo; shod protestuje proti javni nemški šoli v Št. Ilju, ki je le po krivici nastala; shod tudi opominja rodoljube, naj pridneje prirejajo shode.

Shod, ki se je krasno izvršil in dela čast polit. društvu in šentiljskim Slovincem, je predsednik zaključil z živiočkici na sv. očeta in svitlega cesarja.

Loterijske številke.

Gradec 28. okt. 1899 46, 90, 72, 82, 70

Dunaj " " " 8, 36, 26, 70, 15

Balna svila meter po 45 kr.

do 14 gld. 65 kr., kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 45 kr. do 14 gld. 65 kr. — v najnovosegnejših tkaninah, barvah in vzorcih. — Zasebnikom poštnine in carine prosto na dom. Vzorce obratno.

G. Hennebergove tovarne za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Postranski zaslužek,

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, deloljubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.798“ Gradec, poste restante.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki

za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 glđ. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Trgovina s papirjem in galanterijskim blagom v Ptuju zraven glavarstva

priporoča slav. občinstvu in prekupovalcem veliki izbor kovčkov platnenih in usnatih, denarnic, pip lesenih in porcelanastih, denarnic, ustnikov, cevi zd pipe, žepnih nožev, škarij, nožev in vilic, žlic, britev, očal, šivank, igel za lase, glavnikov, krtačic, mila, parfumov, harmonik kakor tudi šila, dret, špagovine itd.

Dalje različnih krtač, remen in pasov, gumbov, brošk, prstanov in rinčic.

Istotam dobiva se lepi pismeni, kancelijski konceptni, svilnati in barvani papir, kovertov in vizitnic v vseh velikostih, prodaja se po zelo ugodni ceni.

Zaloga tiskovin, molitvenih in šolskih knjig. — Na veliko znižane cene, zunanja naročila se možno točno odposiljajo. Priporoča se z velespoštovanjem

5

J. N. Peteršič, Ptuj.

Najboljše strune za citre, gosli, kitare in tamburice.

Vsake vrste okvirov in različnih podob

Zelo velika zaloga in nizke cene.

Priporočam svojo popolnoma novo sortirano zalogo: novošegnega suknja za moške in dame, vse vrste porhanta, oksfortov, posteljnine, perila, robcev, miznih prtov, servietov, bele in barvane tkanine, vsake vrste srajc, hlač, šalov, zimskih robcev, pletenih nogavic, volnenih in svilnatih robcev in vsakovrstne podlage.

3-10

Obilnemu obisku se priporočujoč, sem udani

Matevž Stergar,

V Gosposkih ulicah 11, k „Zvezdi“ v Mariboru.

K „Zvezdi“ v Gosposkih ulicah.

K „Zvezdi“ v Gosposkih ulicah.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, svetinjice različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične uade, odvetnike in notaje, tgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak u ad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedeneca

v Mariboru,

Kokoschnegg-Allee, Hilariusstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

42

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine pripravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod.

11

Zaloga pri Ivan Jebačinu v Ljubljani.

Na želodecu

in vsled starosti slabotnim priporoča **Benedikt Hertl**, posestnik graščine Golitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepčajoči naradni „Cognac“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabožkom 6 glđ. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 glđ. 50 kr. se vedno dobivajo pri **Al. Quandest**, Maribor, Gosposke ulice. 40-50

Išče se

najemnik za dobro obiskovano gostilno in trgovino mešanega blaga, blizu večjega trga in rudokopa. Omenjeni mora biti zmožen obeh deželnih jezikov. Zraven se tudi odda mlin in žaga. Več pove upravnistvo «Slov. Gospodarja.»

Stomšekove

„PRIDIGE OSNOVANE“

glavnih spisov šesta knjiga.

Ravnokar je dotiskana in se začne te dni razpošiljavati.

Obsega v srednji 8° za uvod: «Vaje cerkvene zgovernosti» str. 1—150. — Potem I. del «Pridige ob nedeljah» (50) str. 51—248; II. del «Pridige ob zapovedanih praznikih» (20) str. 251—306; III. del «Pridige ob cerkvenih godovih» (12) str. 309—348; IV. del «Pridige ob godovih svetnikov sploh» (commune sanctorum) (32) str. 351—450.

Skupa 114 pridig izborne vsebine.

Cena broširani knjigi s poštnino je 4 K.

Dobiva se v „tiskarni sv. Cirila v Mariboru“ pa tudi po vseh drugih slovenskih bukvarnah.

Avtonomatična past za množico živalij.

Za podgane gl. 2, za miši gl. 1-20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Past za ščurke (grile) „Eolipse“, polovi v eni noči po 1000 ščurkov ali grilov. Stane glđ. 1-20. Povsod najboljši vspehi. Se pošilja proti poštanim povzetjem. 12-12
M. Feiht, Dunaj, II./b, Taborstrasse 11.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalce kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino.

43

Zahvala in priporočilo!

Moj soprog gosp. Pavel Leitgeb, c. kr. šolski nadzornik v Celju, umrl je na vrezu, vsled zastrupljenja krvi. Zavarovan je bil pri **Generalni zavaroval. za nezgode „Nazional“** — v Gradcu —

za 5000 kron. Dne 11. novembra t. l. dobilo je vodstvo zavarovalnice s strani sirotinskega urada obvestilo, da se ima meni kot udovi svota 2400 kron izplačati in ostanek 2600 kron naj se naloži v sirotinskem uradu za otroke. — Že 16. novembra t. l. se je izplačala ta svota in sem primorana se zahvaliti in to zavarovalnico vsakemu priporočati. Marija Leitgeb, udova. Fr. Pirkmaier, kot varuh. Potruje c. kr. okr. sodišče kot sirotinski urad.

Glavno zastopništvo ima gosp. **Karol Scheidbach** Mariboru, Gosposka ulica 28, knjigotržnica.

The Gresham

največje zavarovalno društvo na življenje.

Aktiva društva do 31. decbr. 1897 K 159 997,579 —
Letno vplačilo premij » 28 823,375 —
Izplačane zavarovalnine od l. 1848 » 343.860,067 —
Novih zavarovancev 7468 za svoto » 67.331,351-91

Kdor bi si rad življenje zavaroval, naj naznani po dopisnici naslov in naznani se mu vse potrebno. — Dopisuje se slovensko, hrvaško, nemško in italijansko.

Zastopnik **Karol Scheidbach**, knjigotržec, v Mariboru, Gosposka ulica 28. 5-5

Naznanja

se Vam, da se v novi žganjariji v barvarski ulici 7, v Ptuj, (v hiši kjer je poprej prodajalnica Martina Muršeca bila) prodaja naravno domače žganje po zelo nizki ceni. — Posebno se priporoča za delavce droženka, tropinsko in slivovka, katero tam v vsaki meri in po jako nizki ceni dobite. Poskusite in prepričali se bode, da je tam resnično dobro kupiti in da bo vsaki z žganjem zadovoljen. Al. Mir. 15

Kje je v Mariboru po ceni?

V Dravski ulici št. 4, pri

Adolfu Wessiaku.

Velika zaloga suknenega, platnenega in vsakovrstnega modnega blaga

za moške in ženske obleke, vsake vrste štofov, kamgarnov, kašmirjev, perkalov in parhantov v vseh bojah od najcenejše do najfinejše vrste, navadnih in svilenih robcev, gorke srajce, manšete, zavratnike itd.

Blago je iz prvih in najboljših tovarn in ni preležano, vendar pa lahko vsacega prav ceno postreže 3-6 udani trgovec **Adolf Wessiak.**

Naznanjam

uljudno p. n. ebčinstvu, da sem svojo zalogo moških oblek preselil iz hiše št. 12 na stolnem trgu v hišo št. 5 na stolnem trgu ter obljubujem svojim p. n. odjemalcem vedno streči z dobrim in cenim blagom.

Z odličnim spoštovanjem udani

Anton Kosar.

Pratike in koledarji

za 1900 se dobivajo 6 na drobno in debelo v trgovini **J. N. Peteršiča** v Ptuj.

Izvrstne gospodarske konjske odeje

145x200 cm. velike (torej pokrijejo celega honja) s 3 širokimi bordurami, debele, močne in tople kakor kožuovina, se zavoljo priprostitih bordur prodajajo po prav nizki ceni naravnost gospodarjem na kmetih in sicer

1 komad 2 gld. 25 kr., par pa po 4 gld. 20 kr.

Franco, če se jih vzame nad 6 parov. — Denar se naprej pošlje ali s povzetjem. 2-3

Natančni naslovi se pošiljajo

M. Schwager, Dunaj II/1 Glockengasse 9.

Na tisoče priznalnih pisem in naročil.

Prodaja hrastovih in bukovih stebel.

Čazmanski kaptol v Varaždinu prodaje dne 2. decembra t. l. ob 11. uri v mestnem župnišču 453 hrastov vrednih 2616 gld. 85 kr. v gozdih «Dubrava» in «Žlaberica» blizu mesta «Mihovljan» in 3431 markir. bukev vrednih 17.293 gld. 20 kr. v Lepoglavski gori 3 km. od železniške postaje Lepoglava.

Pismene ponudbe imajo se obložiti z 10% vadijom ponujene cene.

Več se vsaki čas lahko poizve v mestnem župniškem uradu v Varaždinu, ali pa pri gozdarju v Golubovcu (želez. postaja).

Naznanilo.

Na posestvu Antona Gregorič v Badislavcih pri Mali Nedelji se bode po dražbi po dražbi prodalo 4 $\frac{1}{2}$ polovnjakov vina in 7 drevenk ajde. Prodaja se bode vršila v nedeljo, dne 26. novembra t. l. ob treh popoldne. Kupci so vabljeni.

Zahvala.

Odbor bralnega društva pri sv. Benediktu v Slov. gor. najprisernejše zahvaljuje vse drage in blage goste, ki so se vdeležili ustanovitve bralnega društva zadnjo nedeljo. Zlasti najtoplejše zahvalo izreka vrlim gornjeradgorskim tamburašem in pevskeму zboru; trojiškim narodnjakom ter vsem in vsakemu posebej, ki so kaj pripomogli, da se je ustanovna slavnost tako sijajno obnesla. Bog plačaj!

Fr. Muršič,
predsednik.

Želi

kupiti ali vzeti v najem gostilno, ali pekarno. Kdo? Pové upravništvo lista.

10 tisuč

cepljenega trsja na podlagi rip. portalis in rupertris Monticola različnih sort kakor: Mosler, Valschriezling, Portugieser beli, Sylvaner, Veltliner, Trunta, in Beli rafol 1000 komadov 180 kron, tudi imam 4000 komadov divjakov riparia portalis 1000 komadov 16 kron. Trte se bodo oddajale ali jeseni ali pa spomladi prihod. leta in so dobro ukoreninjene in zaraščene ter za vsako trto jamčim. — Oglasiti se je vsaj do novega leta pri gospodu 3-5

Anton Slodnjak, trtničarju v Juršincih pri Ptuj.

Prestovoljno se prodaja

posestvo z logom, travniki in njivami pri sv. Miklavžu blizu Slov. Gradca. Les vreden 4000 gld. Poslopje v dobrem stanu. Hiša z dobro obiskovano gostilno ob cesti, mala trgovina, žaga, dom. kovačnica, 14 goved, 3 konji in obilno drugega inventarja se vse takoj odda za 12.000 gld. — Natančneje se izve pri lastniku 1

A. Sušec, in Güntherju v Slovenjem Gradcu.

Na novo zidana hiša

v Spodnjih Poberžah štev. 171 na cesti do Marije v Brezje z nekaj zemlje za vrt se prodaja pod ugodnimi pogoji. 2-3

Vožnje karte
in
tovorni listi

Ameriko.

Kralj. belgijski poštini parnik

Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v **Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje radovoljno

Red Star Linie, Dunaj IV., Wiednergürtel 20,
Anton Rebek kolodvorske ulice, 29, Ljubljana.

ali

Julij Popper, Bahnstrasse 8, Innsbruck. 35

Dobra, varčna kuhinja.

Maggi-jevo južno sladilo je edino, ki more v trenutku močno napraviti vsako juho in vsako slabotno pomako; — le nekaj kapljic zadostuje. Dobiva se v originalnih steklenicah od 50 vinarjev naprej v vsaki delikatesni, kolonijalni in špecarijski prodajalnici in drogerijah. Originalne steklenice se zopet po ceni polnjevajo z Maggi-jevim južnim sladilom. 11-20